

Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы Урыссу шәһәр тибындагы бистәсе Советы

КАРАР № 9

Урыссу штб

2019 елның “ 26 ” августы

Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы Урыссу шәһәр тибындагы бистәсенә законнарға һәм жирле үзидарә органнарының норматив хокукый актларына үзгәрешләр мониторингын үткәрү турында Нигезләмәне раслау хакында

Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы Урыссу шәһәр тибындагы бистәсе жирлеге жирле үзидарә органнарының Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы Урыссу шәһәр тибындагы бистәсе жирле үзидарә органнары тарафыннан кабул ителгән законнарға һәм муниципаль норматив хокукый актларга үзгәрешләр кертү мониторингын үткәрү буенча эшен камилләштерү максатларында, Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы “Урыссу шәһәр тибындагы бистәсе” муниципаль берәмлеге Уставына таянып, Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы Урыссу шәһәр тибындагы бистәсе Советы **КАРАР ИТТЕ:**

1. Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы Урыссу шәһәр тибындагы бистәсе жирле үзидарә органнарының законнарға һәм муниципаль норматив хокукый актларга үзгәрешләр кертү мониторингын үткәрү турындагы кушымтадагы Нигезләмәне расларга.

2. Әлеге карарны «Интернет» мәгълүмат – телекоммуникация челтәрендә <http://pravo.tatarstan.ru> Татарстан Республикасы хокукый мәгълүмат рәсми порталында, ютазы муниципаль районы рәсми сайтында “Поселения” бүлегендә урнаштырырга.

5. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үз җаваплылыгыма алам.

Урыссу шәһәр тибындагы бистәсе Башлыгы –

Урыссу шәһәр тибындагы бистәсе Советы Рәисе

Р.М. Нуриев.

**Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы Урыссу шәһәр
тибындагы бистәсе жирле үзидарә органнарының законнарға һәм муниципаль
норматив хокукый актларға үзгәрешләр кертү мониторингын үткәрү
турындагы Нигезләмәсе**

I. Гомуми нигезләмәләр

1. Закондагы үзгәрешләргә һәм Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы Урыссу шәһәр тибындагы бистәсе жирле үзидарә органнарының муниципаль хокукый норматив актларына мониторинг үткәрү (алга таба – мониторинг, муниципаль актлар, жирле үзидарә органнары) муниципаль актларның кабул ителешен (игълан ителешен), үзгәртелешен яки көчен югалткан (кире кагылган) дип саналышын тәэмин итү өчен жирле үзидарә органнарының үз вәкаләтләре чикләрендә магълүматлар жыю, аларны гомумиләштерү, анализлау һәм бәяләү буенча системалы, комплекслы һәм планлы эшчәнлеген күздә тотта.

2. Мониторинг Урыссу шәһәр тибындагы бистәсе жирле үзидарә органнары тарафыннан үткәрелә.

3. Урыссу шәһәр тибындагы бистәсе жирле үзидарә органнары, мониторинг үткәргәндә, Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы Башкарма комитетының юридик бүлеге белән хезмәттәшлек итә.

4. Урыссу шәһәр тибындагы бистәсе жирле үзидарә органнарында мониторинг үткәрү өчен җаваплы затлар билгеләнә.

5. Мониторинг үткәрүнең максатлары булып тора :

федераль һәм республика законнарына туры китерү максатларында, муниципаль актларны кабул ителүе, үзгәртелүе һәм аларның үз көчләрен югалткан дип саналуы ихтыяҗы булуын ачыклау;

муниципаль актларда коллизияләрне, каршылыкларны, кимчелекләрне бетерү, хокукый җайга салуда кабатлаулардан арыну;

жирле үзидарә органнарының норматив хокукый базасын системалаштыруны тәэмин итү;

муниципаль актларда коррупциячел факторларны ачыклау;

гамәлдән чыккан (актуальлеген югалткан) яисә кулланылмаган муниципаль актларны яисә аларның аерым нигезләмәләрен (нормаларын) ачыклау;

хокук куллану нәтижәлелеген арттыру; муниципаль актларны гамәлгә ашыруның нәтижәлелеген киметүче факторларны ачыклау;

муниципаль актларның үтәлешенә жирле үзидарә органнарының тиешле бүлекчәләре тарафыннан контрольне гамәлгә ашыруга булышлык күрсәтү;

норматив актлар чыгару процессын камилләштерү буенча тәкъдимнәр эшләү .

6. Мониторинг үз эченә түбәндәгеләрне жыюны, гомумиләштерүне, анализлауны һәм үзгәрешләрне бәяләүне ала:

федераль конституциячел законнарны, федераль законнарны, Россия Федерациясенә башка закон актларын;

Россия Федерациясе Президенты указларын, Россия Федерациясе Хөкүмәте карарларын, федераль башкарма хакимият органнарының норматив хокукый актларын, федераль дәрәжәдәге башка законга кагылышлы норматив хокукый актларны;

Татарстан Республикасы законнарын һәм башка норматив хокукый актларын;

Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы “Урыссу шәһәр тибындагы бистәсе” Уставын, муниципаль актларны .

7. Мониторинг үткәрүнең нигезләре булып тора:

федераль һәм республика законнары актларына үзгәрешләр кертү;

муниципаль актларны хокукый жайга салуны аерым өлкәләрдә куллануны анализлау;

прокуратура органнары мәгълүматы;

массакүләм мәгълүмат чараларының муниципаль актларны камилләштерү мөһимлеге яки кимчелекләре турында мәгълүматы;

муниципаль актларның камил булмавы хакында гражданның, юридик затларның, шул исәптән иҗтимагый, фәнни, хокук саклау һәм башка оешмаларның, шәхси эшкуарларның, дәүләт хакимияте органнарының, муниципаль берәмлекләренә вәкилләкле органнары депутатларының мөрәжәгатьләре, шул исәптән түбүндәгеләрне үз эченә алган мөрәжәгатьләр:

Татарстан Республикасы муниципаль норматив хокукый актлары регистрына кертелгән муниципаль актларга карата үткәрелгән Татарстан Республикасы Юстиция министрлыгы тарафыннан үткәрелгән хокукый экспертиза бәяләмәсе;

билгеләнгән тәртиптә вәкаләтле затлар тарафыннан эзерләнгән муниципаль актларга коррупциягә каршы экспертиза бәяләмәсе;

жирле үзидарә органнары үткәрә торган конференцияләренң, семинарларның, ачык тыңлаулар, ижтимагый фикер алышуларның һәм башка чараларның йомгаклау документлары.

II. Мониторинг үткәрү тәртибе

8. Урыссу шәһәр тибындагы бистәсе жирлеге жирле үзидарә органнары үз компетенцияләренә кагылган мәсьәләләр буенча әлегә Нигезләмәненң 4 пункттында күрсәтелгән җаваплы затлар белән үзара элементдә мониторинг үткәрәләр.

Мониторинг үткәрү максатларында эшче төркемнәр төзелергә, киңәшмәләр, консультацияләр үткәрелергә, кирәкле мәгълүмат соратып алынырга, Татарстан Республикасының башка муниципаль берәмлекләре, Россия Федерациясе субъектлары тәҗрибәсе өйрәнелергә, башка эш формалары кулланылырга мөмкин.

9. Мониторинг түбәндәгеләрне анализлау аша башкарыла:

әлегә Нигезләмәненң 6 пункттында күрсәтелгән актларны;

федераль, республика һәм муниципаль дәрәжәдәге норматив хокукый актларны дөгъвалау эшләре буенча суд актларын (суд практикасы) ;

прокурор җавабы актларын.

10. Мониторингны гамәлгә ашыру, жирле үзидарә органнарының норматив хокукый базасын анализлау, шулай ук мониторинг йомгаклары буенча үткәрелгән норматив хокукый актлар чыгару эше нәтиҗәләрен теркәү максатларында, муниципаль берәмлекнең жирле үзидарә органнарында муниципаль норматив хокукый актлар реестрларын оештыру һәм алып бару тәртибе турында муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы карары нигезендә кабул ителгән муниципаль норматив хокукый актлар реестрлары файдаланыла.

11. Мониторингны гамәлгә ашыру процессын оптимальләштерү өчен түбәндәгеләрне тәмин иткән мәгълүмат системаларының автоматлаштырылган сервислары кулланыла (контрактлар, аларның операторлары белән килешүләр төзүгә бәйле күрсәтелгән мөмкинлекләр булганда):

"Гарант" мәғлүмат системасына контрольгә куелган закон һәм башка норматив хокукый актларга үзгәрешләр турында мәғлүмат керү;

"Гарант" мәғлүмат системасына хокукый жайга салуның тиешле өлкәләре буенча яналыклар мәғлүматы керү;

«Кодекс» мәғлүмат компаниясенең «Региональ закончалык аналитигы» автоматлаштырылган мәғлүмат системасыннан мәғлүмат керүе.

Мониторингны гамәлгә ашыру процессын оптимальләштерү максатларында башка мәғлүмат системалары сервислары файдаланыла ала.

12. Муниципаль хокукый актларны кабул итүне (бастырып чыгаруны) үзгәртелешен яки көчен югалткан (гамәлдән чыгаруны) дип саналышын тәэмин итү, әлеге Нигезләмәнең 9 пунктында күрсәтелгән анализ белән беррәттән, муниципаль актларның куллану практикасы турында мәғлүмат түбәндәге критерийлар буенча гомумиләштерелә һәм бәяләнә:

кеше һәм гражданның гарантиялэнгән хокукларының, ирекләренең һәм законлы мәнфәгатьләренең үтәлеше;

муниципаль актларны кабул итү (бастырып чыгару) зарурлығы билгелэнгән зуррак юридик көчкә ия норматив хокукый актлар булуы;

муниципаль актны чыгарганда, жирле үзидарә органы үз компетенциясе чикләренең үтәлеше;

муниципаль актта коррупциячел факторлар булуы;

ижтимагый мөнәсәбәтләрне хокукый жайга салуның тулылығы;

хокук нормаларында каршылыктар;

юридик-техник характердагы хаталар булуы;

муниципаль актны кулланганда муниципаль акт нигезләмәләренең мәгънәсен бозу;

муниципаль хокукый актны кулланганда, хокуксыз яисә нигезсез карарлар, гамәлләр (гамәл кылмау) ;

норматив хокукый актларны куллану тәжрибәсе булуы;

норматив хокукый актларны куллануда бертөрдәге тәжрибә булмавы;

муниципаль актны аңлату мәсьәләләре буенча гаризалар булу (саны) һәм аларның эчтәлегә;

муниципаль акт белән жайга салынган мөнәсәбәтләргә бәйле рәвештә мөрәжәгать итүчеләрнең таләпләрен канәгатьләндерү (канәгатьләндерүдән баш тарту) турында закон көченә кәргән суд актлары булу (саны) һәм аларны кабул итү нигезләре.

13. Мониторинг йомгаклары буенча федераль һәм республика законнарында үзгәрешләр муниципаль актларга үзгәрешләр кертүне таләп иткән очракта жирле үзидарә органнары тарафыннан:

муниципаль актка үзгәрешләр кертү турында, муниципаль актның үз көчен югалтуын тану турында, яңа муниципаль акт кабул итү турында тиешле муниципаль актлар проектлары эшләнә;

муниципаль актларны зуррак юридик көчкә ия булган актлар белән тәңгәлләштерүгә юнәлдерелгән башка чаралар күрелә.

14. Муниципаль актларны үзгәртү ихтыяжын тудыручы федераль һәм республика законнары актларына үзгәрешләр кертелгән очракта, мониторинг федераль яки республика актын чыгарганнан соң, 30 көн эчендә үткәрелә.

Мониторинг үткәрүгә нигез булып гражданның, юридик затларның, шәхси эшкуарларның, дөүләт хакимияте органнарының, муниципаль берәмлекләрнең вәкилләклә органнары депутатларының мөрәжәгатьләре, шулай ук «Россия Федерациясе прокуратурасы турында» Федераль закон белән билгеләнгән срокларда каралырга тиешле прокурор күзәтчеләге актларыннан тыш башка прокуратура мәгълүматы торганда, мониторинг алар кәргәннән соң, 30 көн эчендә гамәлгә ашырыла. Әлегә очракларда мониторинг үткәрү нәтижәләре турында мөрәжәгать итүче затка хәбәр ителә.

Федераль һәм республика законнары актларының ерак перспективада үз көченә керә торган үзгәрешләре ачыкланган очракта, жирле үзидарә органнарының норматив-хокукый актлар чыгару эшчәнлегә планнарына тиешле төзәтмәләр кертү турында тәкъдимнәр кертелә.

III. Мониторинг нәтижәләрен тормышка ашыру

15. Муниципаль акт проекты эшләү һәм мониторинг нәтижәләре буенча муниципаль акт кабул итү, әлегә Нигезләмәнең 14 пунктындагы өченче абзацында күрсәтелгән очрактан тыш, федераль һәм (яисә) республика законнарының тиешле акты үзгәртелгән көннән соң, ике айдан да соңга калмыйча үткәрелә.

16. Мониторинг үткэрү өчен жаваплы затлар Урыссу шәһәр тибындагы бистәсе жирле үзидарә органнары житәкчеләре алдында хисап аеннан соң килүче айның 5 числосыннан да соңга калмыйча, мониторинг нәтижәләре турында хисап тотат.

16.1. Мониторинг нәтижәләре турында хисап (мәгълүмат) үз эченә түбәндәгеләрне алырга тиеш:

мониторинг үткэрү объекты турында мәгълүматны;

мониторинг үткэрү башкаручылары турында мәгълүматны;

мониторинг үткэрү чоры турында мәгълүматны;

хокукый жайга салу предметының кыскача характеристикасын, мониторинг үткэрү нигезләрен.

16.2. Мониторинг нәтижәләре турында хисап (мәгълүмат) үз эченә түбәндәгеләрне алырга мөмкин:

хокукый жайга салуның ачыкланган проблемалары турында мәгълүматны;

муниципаль актларга үзгәрешләр кертү һәм (яки) яңа муниципаль актларны кабул итү, юкка чыгару зарурлыгы турында тәкъдимнәрне;

тиешле хокукый мөнәсәбәтләр өлкәсендә хокукый жайга салуны камилләштерүгә юнәлдерелгән мониторинг нәтижәләренә нигезләнгән башка нәтижәләр һәм тәкъдимнәрне.

17. Мониторинг нәтижәләре буенча кабат кабул ителгән муниципаль актлар, законнар белән билгеләнгән тәртиптә һәм срокларда, Татарстан Республикасы муниципаль норматив хокукый актлары регистрына кертү өчен жиберелә. Әлеге регистрга кертү өчен мониторинг нәтижәләре буенча ачыкланган һәм анда кертелмәгән муниципаль актлар жиберелә.

18. Мониторинг нәтижәләре буенча норматив документлар чыгару процессын камилләштерү буенча тәкъдимнәр әзерләнергә мөмкин.

IV. Жаваплылык

19. Мониторинг үткэрү һәм хокукый документлар чыгару эшчәнлеген өчен жаваплы затлар мониторингны оештыру, шулай ук жирле үзидарә органнары карамагында булган тиешле хокукый жайга салу өлкәсендә муниципаль актларны федераль һәм республика законнарына туры китерү өчен шәхси (шул исәптән дисциплинар) жаваплылыкта булалар.

20. Тискәре нәтижеләргә, шул исәптән гражданнарға, юридик затларға, жәмгыятькә һәм дәүләткә зыян китергән мониторинг нәтижеләре буенча гамәлләр (гамәл кылмау) өчен закончалык нигезендә жирле үзидарә органнары житәкчеләре жаваплы була.